

SERVICEPLAN 2021 - 2022

för Malå kommun

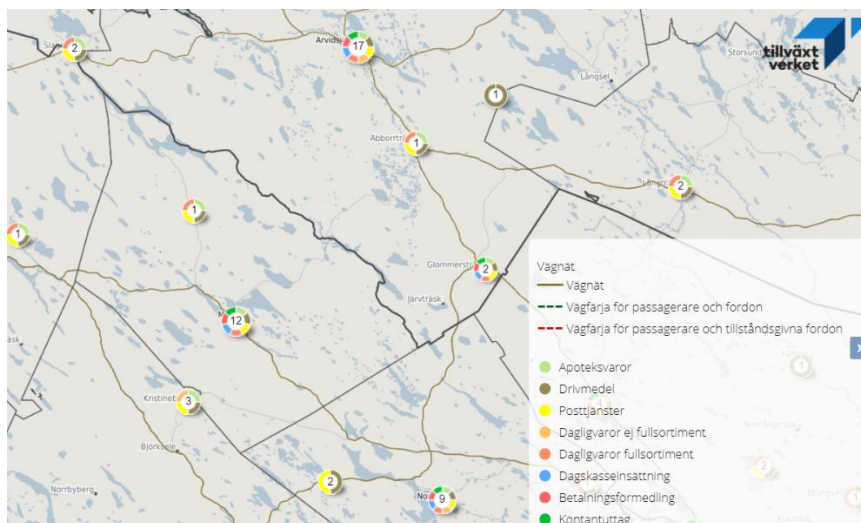
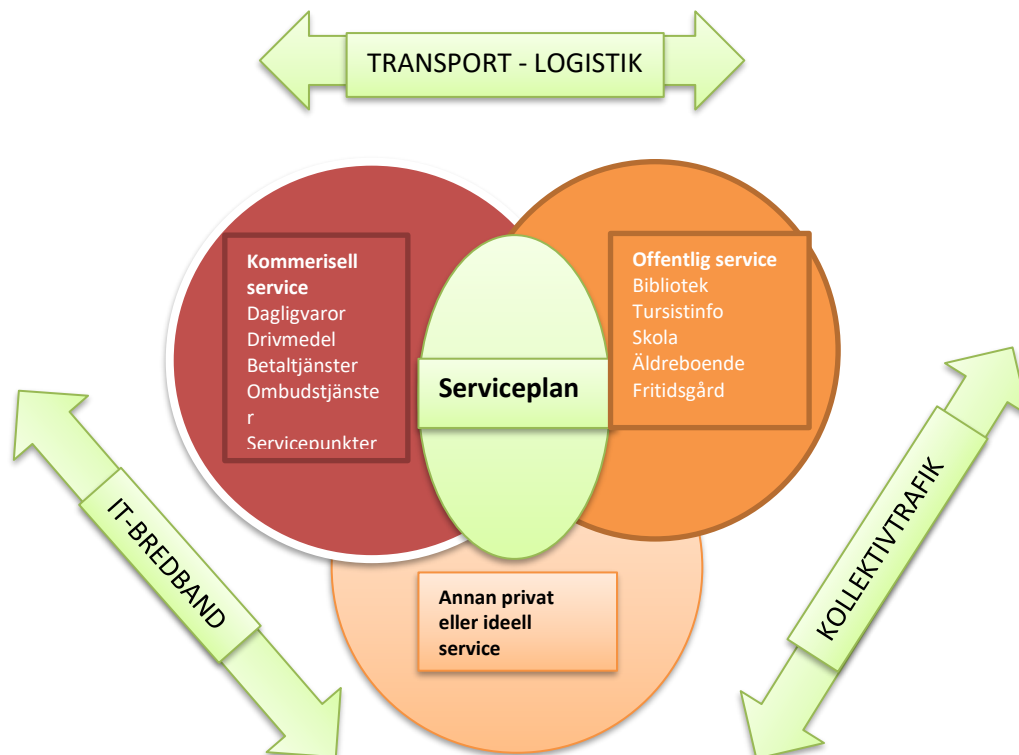

Bild över olika servicetjänster som erbjuds i Malå kommun med gränsande kommuner.

(PIPOS januari 2021)

Fastställd av kommunfullmäktige 2021-06-28, § 44

Serviceplan

Kommersiell serviceplan för Malå kommun 2021 – 2022

Förord

Malå kommuns Översiktsplan 2030 utgör kommunens övergripande strategiska dokument. Den kommersiella serviceplanen för Malå kommun harmoniserar med förslaget till Lokal utvecklingsstrategi för Malå kommun 2030 och insatserna ska samordnas. Kommunen värderar möjligheten att kunna bo och verka i landsbygdsområden och i tätorten högt. För att det ska vara möjligt även i framtiden så är god tillgänglighet till offentlig och kommersiell service av stor betydelse. Detta är den kommersiella serviceplanen för Malå kommun 2020 - 2022.

Kommunen har en nyckelroll i lokala utvecklingsfrågor och ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns i kommunen. Kommunen har till uppgift att ta fram planer samt ansvara för vård, skola och omsorg. Kommunen ska skapa förutsättningar för landsbygdsutveckling och hållbar platsbaserad näringslivsutveckling. Samordning av kommunal service samt privat och ideellt serviceutbud är också en mycket viktig uppgift. Enlig Kommunallagen (KL) ska kommunerna behandla alla medlemmar lika vid upphandling och det är inte tillåtet att gynna enskilda näringsidkare. Däremot får kommunen genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen vilket är viktigt. När det gäller upphandling är det av vikt att kommunerna i regionen skapar förenklade upphandlingsunderlag som underlättar för små och lokala anbudslämnare. Kommunen ska vidare planera varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av statligt stöd till butiker och drivmedelsanläggningar i gles- och landsbygd kan bedömas. I Västerbotten utgör serviceplanerna ett viktigt verktyg vid bedömning av stöd.

I den kommersiella serviceplanen för Malå kommun finns kommunens strategiska serviceorter och servicepunkter beskrivna och vilken servicenivå som dessa bör omfatta.

En tillfredsställande service för företag och boende på lands- och glesbygd innebär mindre behov av långa inköpsresor och därmed minskat transportarbete och utsläpp. Samordnade inköpsresor kan också begränsa utsläppen. Energikartläggning och besparing i butiker minskar kostnader och bidrar till förbättrade överlevnadsförutsättningar samtidigt med miljömässiga vinster. Lokal upphandling till skola och omsorg kan bidra till minskade varutransporter liksom lösningar med samordnade varutransporter.

Möjligheterna till lokal upphandling kan också förbättra lanthandlarnas ekonomiska lönsamhet. Ekonomisk hållbarhet för lanthandeln och drivmedelshandeln innebär krav på tillräcklig omsättning och lönsamhet. Vid minskande kundunderlag, bristande köptrohet, sjunkande omsättning, betydande investeringsbehov och ökande driftkostnad blir det allt svårare att driva en funktionell butik. När butiksöverlåtelse aktualiseras finns ofta risk för nedläggning.

I Västerbottens regionala serviceprogram 2014 - 2020 avgränsas servicen till dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, paket, försändelser och ombud. I Malå kommuns serviceplan har vi valt att använda samma avgränsningar gällande serviceutbud.

Innehåll

1 Inledning.....	4
2 Mål och syfte	5
2.1 Övergripande mål för Malå kommun.....	5
2.2 Delmål.....	5
2.3 Syfte och metod	5
3 Begrepp	7
3.1 Kommersiell service	7
3.2 Offentlig service	7
3.2.1 Statlig service	7
3.2.2 Regional service.....	8
3.2.3 Kommunal service	8
4 Definitioner kring service	8
4.1 Strategisk Serviceort.....	9
4.2 Serviceort	9
4.3 Servicepunkt.....	10
5 Åtgärder.....	10
5.1 Mål 1 – Externa åtgärder.....	10
5.1.1 Informera servicegivare om stödmöjligheter till kommersiell service	10
5.1.2 Handläggning och stöd för hemsändningsbidrag.....	10
5.1.3 Social hållbar mötesplats	10
5.2 Mål 2– Interna åtgärder	11
5.2.1 Utveckla en GIS/PIPOS baserad servicekarta för bättre samhällsplanering	11
av kommersiell service.....	11
5.2.2 Kommunen ska vid revidering av översiktsplan integrera serviceplanen.....	11
5.2.3 Utveckla samordning av varudistribution	11
5.3 Mål 3 - Utveckla serviceorten Adak.....	12
5.3.1 Inventera behoven av service i serviceorten	12
5.3.2 Dialogmöten med servicegivare.....	12
5.4 Mål 4 – Utveckla servicepunkter i byar som har intresse	12
5.4.1 Analys av livsvillkor och stöd av lokala servicelösningar.....	12
6 Avgränsningar.....	12
7 Handlingsplan och uppföljning för Malå kommun 2021-2022	13

1 Inledning

I Malå kommun bor det 3024 personer (december 2020). Över två tredjedelar är bosatta i tätorten Malå. För boende på landsbygden är tillgången till service av stor betydelse. Service som dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, paket, post och ombud är viktiga för alla människor. Serviceorten fyller också en viktig social funktion som mötesplats för bygdens invånare. Orter som mister sin service blir mindre attraktiv för inflyttning.

För att kunna säkerställa att tillväxt även kan ske på landsbygden behövs en plan för både offentlig och kommersiell service. Sådan service är viktig för att skapa attraktiva boendemiljöer och nya möjligheter till jobb. Det är också helt avgörande att det finns en bra infrastruktur (vägar, bredbandsfiber och mobil uppkoppling) på landsbygden för att servicen ska kunna fungera för både boende och företag.

Under senare år har alternativa lösningar med andra leverantörer till drivmedel och livsmedel delvis bidragit till att viss handel ändå kan fortgå. En annan viktig faktor som inger hopp är utbyggnaden av det mobila telefonnätet och bredbandsfiber i bygderna. Med ny teknik öppnas möjligheten att utveckla landsbygden. Detta skapar också möjligheter för landsbygdsbutikerna, där den ”digitala lanthandeln” är den vägvisande visionen. Behoven av service ser lika ut för staden som för landsbygden, men förutsättningarna skiljer sig åt. Landsbygden präglas av glesare strukturer som påverkar det mesta som sker där, inte minst påverkar det tillgängligheten till service och infrastruktur. Detta är särskilt viktigt i vår del av länet där glesbygd gäller i hela kommunen.

Avstånd till service måste dock inte betyda sämre tillgänglighet för medborgaren. Tillgängligheten kan till och med öka trots längre avstånd till service. Vissa medborgare har blivit mer rörliga och det ökade pendlandet minskar till exempel problemet med tillgång till service och varor nära boendet, i och med att service kan nyttjas innan eller efter arbetsdag. För vissa invånare, som är mindre rörliga, blir dock tillgängligheten försämrad om servicen koncentreras. Förändrade köpmönster, e-handel, serviceutbud, demografisk utveckling – det finns många omvärldsfaktorer som påverkar både behoven av service men även utbudet av service. Digitalisering av tjänster och service underlättar idag för många oavsett var i Sverige en bor men det digitala utanförskapet är också ett växande problem. Det är viktigt att samhällsservicen finns tillgänglig för alla och att utanförskapet stävjas i denna aspekt av den digitala serviceutvecklingen. Att Malå kommun ska verka för att upprätthålla en god servicenivå i hela kommunen. Vi ska även arbeta för att läns- och kommungränser inte är ett hinder för tillgång till en god service för de som bor och verkar i kommunen.

De regionala serviceprogrammen har tillkommit i avsikt att stödja och stimulera arbetet med kommersiell och offentlig service i Sveriges gles- och landsbygd genom samarbete mellan regioner, kommuner och näringsliv. Det övergripande målet för det Regionala serviceprogrammet i Västerbottens län under genomförandeperioden 2014 - 2020 är att skapa förutsättningar för människor och företag att bo och verka i alla delar av länet genom att främja en tillfredsställande servicenivå utifrån realistiska förutsättningar och inom rimliga avstånd. Under 2021 arbetas det med ett nytt regionalt serviceprogram som kommer ta sin utgångspunkt i Regional utvecklingsstrategi (RUS) 2020 - 2030 och de kommunala serviceplanerna.

Service har olika innebörd för olika människor. För vissa kan närheten till en dagligvarubutik kännas avgörande, medan andra saknar möjligheten att besöka Arbetsförmedlingens kontor

regelbundet. Närheten till skola, vård och omsorg på rimliga avstånd prioriteras men även utbudet av offentlig service i byn kan få barnfamiljer att flytta dit. Andra är beroende av en fungerande post- och paketdistribution, att kunna lämna dagskassor eller tanka/ladda fordon för att kunna starta och driva företag. Toleransnivån för hur långt en har till olika servicefunktioner är olika för olika service och olika människor. Service kopplas till många olika aktörer; företag, myndigheter och kommuner, vilket kräver olika sätt att hantera servicefrågorna på.

2 Mål och syfte

Serviceutvecklingen i Västerbotten ska främja samverkan mellan aktörer, program och andra strategiska förekommande insatser på regional nivå. Initiera samverkan på lokal och regional nivå som främjar utveckling av servicepunkter och innovativa lösningar för grundläggande service på landsbygden. Serviceprogrammet har till syfte att styra insatser för en god servicenivå i hela Västerbottens län. Målet är att kvinnor och män, oavsett etnicitet, och geografisk bosättning ska ha likvärdig tillgång till dagligvaror och drivmedel.

Programmet ska vara ett styrande dokument i syfte att samla resurser och insatser för att uppnå detta mål om en god servicetillgänglighet i länet samt vara vägledande för användandet av stöd till kommersiell service. Programmet ska också kunna användas av andra myndigheter, organisationer och företag i syfte att samla resurser och insatser för att nå det gemensamma målet – en god servicenivå i länet.

2.1 Övergripande mål för Malå kommun

Målsättningen för Malå kommun är att

- säkerställa tillgång till god service inom rimliga avstånd för alla medborgare i hela kommunen.
- servicenivån ska bidra till att fler människor kan bo, leva och verka i kommunen.
- skapa attraktiva livsmiljöer för plastbaserad hållbar näringslivsutveckling.
- fler människor och verksamheter flyttar in och fler besökare attraheras.

2.2 Delmål

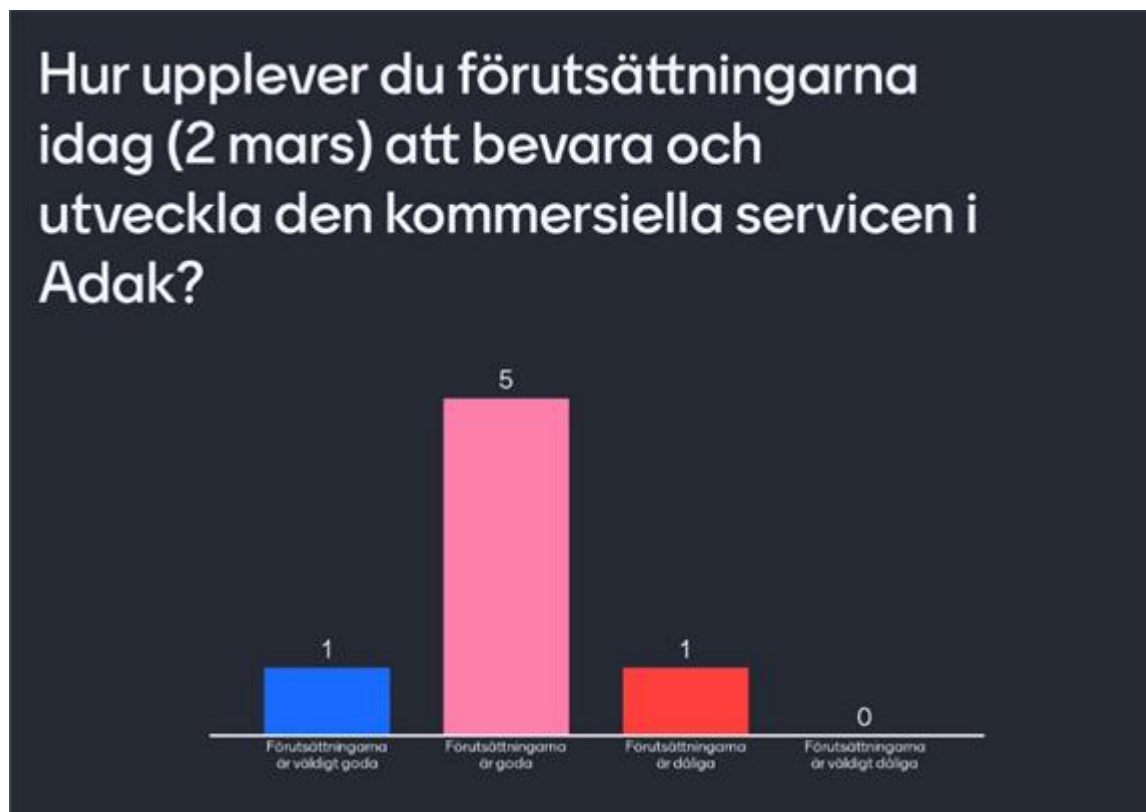
Delmålen är att

- Säkerställa att grundläggande kommersiell service finns i den strategiska serviceorten Malå samhälle och serviceorten Adak.
- Bibehålla och utveckla Malå och utveckla Adak.

2.3 Syfte och metod

Serviceplanen ska leda till ett ökat engagemang, förståelse och kunskap kring service som en del av kommunens arbete med näringslivs- och landsbygdsutveckling. Framgångsrik implementering förutsätter att resurser finns för bland annat lokal näringslivs- och inflyttarfunktion. Det medför bland annat att servicens funktioner konkret vägs in i kommunens långsiktiga och strategiska planering. Serviceplanen ska även vara ett verktyg för att öka handlingsberedskapen i servicefrågor.

Processen för framtagning av serviceplan 2019 - 2020 skedde genom medborgardialog i byar och centralort samt dialog och förankring i Malå kommunorganisation. Serviceplanen ska vara ett levande dokument. Handlingsplan ska ingå för att säkerställa att utveckling sker. Vid revidering inför denna plan har utgångspunkt varit uppföljning 2021-01-17 "Uppföljning serviceplan 2019 - 2020 för Malå kommun" samt det digitala mötet "Serviceforum Adak 2021-03-02". Resultat från genomförd mentimeter under mötet presenteras nedan i två bilder:

Vad behövs för att förutsättningarna ska bättre?

3 Begrepp

Nedan följer en generell beskrivning av begreppen:

Kommersiell service, offentlig service varav statlig service, regional service och kommunal service.

3.1 Kommersiell service

Med kommersiell service avses invånares och verksamheters tillgång till livs- och drivmedel men också förbrukningsvaror, apotek, post- och paketärenden, ombud för spel- och systembolag, bank, bredband, mobiltelefoni, vägar och transporter. Planen behandlar inte infrastrukturen vägar, mobiltelefoni och bredband.

3.2 Offentlig service

Offentlig service delas in i statlig, regional och kommunal service.

3.2.1 Statlig service

Den statliga servicen omfattar bland annat tillgång till Polis, Försäkringskassa, Arbetsförmedling och statliga myndigheter och verk, t ex Länsstyrelsen, Tillväxtverket, Skattemyndigheten, Pensionsmyndigheten, Jordbruksverket, Naturvårdsverket och Trafikverket.

3.2.2 Regional service

Region Västerbotten hanterar bland annat näringsliv (regionala stöd), infrastruktur, social välfärd, länskultur, kollektivtrafik och regional utveckling.

3.2.3 Kommunal service

I kommunal service ingår tillgång till barnomsorg, förskola/skola, äldreomsorg, bibliotek, beredskaps- och räddningstjänst, bostads-, bygg- och fastighetsärenden, planärenden, vatten och avlopp, avfall och återvinning, miljö och hälsoskyddsärenden, energiförsörjning, bredband samt service till näringsliv, kultur och fritidsverksamhet.

4 Definitioner kring service

I planen används begreppen Strategisk Serviceort, Serviceort och Servicepunkt som beskrivs här under.

Strategisk Serviceort - centralorten i kommunen med centrala samhällsfunktioner inom utbildning, vård och omsorg, fritid och kultur samt kommersiell service (kommunens huvudort).

Serviceort - den geografiska ort med omgivande landsbygd som utpekats av kommunen som särskild strategiskt viktig för tillgången till service. En serviceort erbjuder olika typer av service och som samordnas med utgångspunkt att stärka serviceutbudet för de som bor, verkar och besöker orten. Orten ska även fungera som en naturlig mötesplats.

Servicepunkt - ett lokalt serviceställe i kommunen som erbjuder ett mindre serviceutbud och utgör en viktig social mötesplats för boende, verksamma och besökande.

Exempel för att tydliggöra olika typer av service inom strategisk serviceort och serviceorten.

Ort	Kommunal service	Statlig service	Infrastrukturell service	Kommersiell service	Ombudstjänster	Övrigt på orten
Malå	Förskola Grundskola Gymnasiefilial Vuxenutbildning Lärcentra Barnomsorg Äldre- vård Särskilt boende Bibliotek Räddningstjänst Vatten och avlopp Renhållning Turistinformation Näringslivsfunktion Integration- och inflyttarservice	Polis	Bredband (100 Mbit/s) Väg Kollektivtrafik Elnät Mobilnät	Dagligvaror Drivmedel/ laddstolpe Sällanköps- varor Bank Apotek Systembolag Obemannad dygnetrunt- öppen butik	Post och paket- ombud Betaltjänster Kontantuttag Spelombud Busstation	Skidbacke Ishall Ridhus Fotbollsplan Elljusspår Skoterleder Camping Hotell Föreningar Samfund Studieförbund (Vuxenskolan ABF) Folk tandvård Sjukstuga Ambulans Gym

Adak	Boklåda Infopoint Hemsändningstjänst Vatten och avlopp		Kollektivtrafik Elnät Väg Bredband (100 Mbit/s) Mobilnät	Dagligvaror Drivmedelstation	Post och paketombud	Elljusspår Skoterled Fotbollsplan Föreningar Samhällsrum/ Hälsorum
------	---	--	--	---------------------------------	---------------------	---

4.1 Strategisk Serviceort

På en Strategisk Serviceort ska kommunen ansvara för att förutsättningar skapas så att följande kommersiell och offentlig verksamhet och service finns tillgänglig.

- Livsmedelsbutik/dagligvarubutik
- Drivmedel
- Annan kommersiell service utifrån lokala förutsättningar t ex apotek, café, frisör, postombud, postutlämning, ATG och systembolag, sällanköpsvaror, matställen
- Turistinformation
- Övernattningsmöjligheter
- Förskola, skola, barnomsorg
- Bibliotek/skolbibliotek
- Anläggningar, lokaler och spår för idrott och motion hela året för alla oavsett ålder, kön och etnicitet
- Samlingslokaler för kultur- och föreningsaktiviteter
- Omsorg och stöd till äldre och personer med funktionsnedsättning
- Räddningstjänst, kris och beredskap

Malå samhälle är en strategisk serviceort. Det kan även handla om att samordna kommunens verksamhet vid serviceorterna. Vidare kan invånare förvänta sig att kommunen arbetar för samordning och samverkan mellan olika aktörer kring hälso- och sjukvård samt tandvård.

4.2 Serviceort

Med Serviceorten Adak avses en dagligvarubutik med varuhemsändning, drivmedelstation, infopoint som ska fungera för utökad service på landsbygd främst med fokus på tillgänglighet av dagligvaror och drivmedel. Servicen är förlagd till dagligvarubutik och dess geografiska närhet där en också samlar annan kommersiell service. På serviceorten ska en kunna få hjälp med att utföra tjänster via Internet t ex köp/beställningar (e-handel), betaltjänster, söka information etc. Serviceorten ska också vara den naturliga mötesplatsen för byarna runt omkring. I Adak i anslutning till dagligvarubutiken finns det tillgång till ett samhällsrum/hälsorum som bland annat ska ge utökad service gentemot myndigheter, landsting och sjukvård och som även ska fungera som fysisk och digital mötesplats. Utvecklingspotentialen är stor för framtida användningsområden.

I Adak finns även ett utbud av fritidsaktiviteter och ett levande föreningsliv.

Buss avgår vardagar till och från Malå på morgon och kväll. Ett antal olika event ordnas årligen i Adak, allt från filmfestival på Sagabiografen till skidtävlingar och Extremsporttävlingen Adak adventure med mera. Elljusspår och skoterleder hålls i gång under säsongerna.

4.3 Servicepunkt

Med servicepunkt avses ett lokalt serviceställe i kommunen som erbjuder ett mindre serviceutbud och utgör en viktig social mötesplats för boende, verksamma och besökande.

Byarna runt omkring serviceorterna kan utöka sin service och definiera sig som en servicepunkt.

5 Åtgärder

Det är viktigt att Malå kommun arbetar både förebyggande och innovativt för att hitta samordningslösningar gällande service på landsbygden. Här behövs en kontinuerlig uppdatering av landsbygdens behov av service. Vidare att kommunen diskuterar lokala servicelösningar med byautvecklingsgrupper och invånare. Genom att identifiera följande åtgärder kan servicen både utvecklas och säkerställas.

5.1 Mål 1 – Externa åtgärder

Säkerställa att nödvändig service finns på serviceorter.

5.1.1 Informera servicegivare om stödmöjligheter till kommersiell service

Den kommersiella serviceplanen ska efter godkännande av kommunstyrelse och kommunfullmäktige omgående skickas ut till samtliga servicegivare i kommunen. I samarbete med Region Västerbotten erbjuds utbildningsinsatser för att bättre möta framtidens utmaningar.

Ansvar för åtgärd: Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten

5.1.2 Handläggning och stöd för hemsändningsbidrag

Kommunen arbetar på olika sätt för att uppnå god servicenivå. Ett led i detta arbete är möjligheten till hemsändning av dagligvaror. Syftet med insatsen i Malå kommun är att utveckla service för personer bosatta på landsbygden och möjliggöra för personer som på annat sätt saknar möjlighet att ta sig till närmaste livsmedelsbutik att bo kvar på landsbygden. Alternativ till servicen hemsändning av dagligvaror är servicen organiserade inköpsturer till närliggande butik. Regler för hemsändningsbidrag ses regelbundet över av Malå kommun för att tillgodose befintliga behov utifrån rådande förutsättningar.

Ansvar för åtgärd: Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten

Finansiering av åtgärd: Kommunstyrelsen och Länsstyrelsen Västerbotten (50/50)

5.1.3 Social hållbar mötesplats

I serviceorter har dagligvarubutiken en central funktion som mötesplats för invånare och besökare. En samverkan mellan Malå kommun och serviceorter/dagligvarubutiken är av stor vikt.

Exempel på samverkan för en socialt hållbar mötesplats:

- a. Information om sevärdheter och turistiska attraktioner – Info Point.
- b. Kommuninformation.
- c. Kommunen verkar för internetuppkoppling för åtkomst av kommunala men även statliga och privata tjänster på nätet för invånare och besökande.
- d. Utveckling av en socialt hållbar mötesplats ”Caféhörnan” och liknande som stärker den sociala samvaron på orten eller i byn.
- e. Hemsändningstjänst i serviceort.

Butiken tillhandahåller och utvecklar funktionen som mötesplats för invånare och besökare. Kommunen säkerställer informationsmaterial samt erbjuder nödvändig utbildning. Butiken ska bekosta bland annat internetuppkoppling och gratis tillgång till Wi-Fi, datorstöd för besökare, upplåter plats för caféhörna och tillhandahåller hemsändningstjänst av dagligvaror.

Ansvar för åtgärd: Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten

Finansiering av åtgärd: Kommunstyrelsen, max 20 000 kr/serviceort via handlingsplan byggedel

5.2 Mål 2– Interna åtgärder

Säkerställa att nödvändig service finns på serviceorter och lokala servicepunkter i landsbygden.

5.2.1 Utveckla en GIS/PIPOS baserad servicekarta för bättre samhällsplanering av kommersiell service

För att underlätta planering av både kommersiell och offentlig service samt få en tydlig överblick över de förutsättningar som gäller för Malå kommun är det önskvärt att utveckla en GIS/PIPOS baserad servicekarta.

Ansvar för åtgärd: Miljö- och byggavdelningen

5.2.2 Kommunen ska vid revidering av översiktsplan integrera serviceplanen

Vid revidering av Malå kommuns översiktsplan har servicefrågorna beaktats för ett långsiktigt säkerställande av en fungerande kommersiell och offentlig service.

Ansvar för åtgärd: Miljö- och byggavdelningen

5.2.3 Utveckla samordning av varudistribution

Utifrån uppkomna behov arbeta med samordning av varudistributionen mellan de olika aktörerna servicegivare, transportörer, Länsstyrelsen och Malå kommun.

Ansvar för åtgärd: Trafikhandläggare

5.3 Mål 3 - Utveckla serviceorten Adak

Kommunen ska löpande följa upp att förutsättningar för att bevara och utveckla den kommersiella servicen på landsbygden och säkerställa att den finns på serviceorten.

5.3.1 Inventera behoven av service i serviceorten

Arbetet med att kartlägga behoven för service på landsbygden för serviceorten sker genom interna dialogmöten mellan berörda avdelningar/enheter i kommunen.

Ansvar för åtgärd: Ledningsgruppen Malå kommun i samarbete med utvecklings- och arbetsmarknadsenheten

5.3.2 Dialogmöten med servicegivare

En kontinuerlig dialog och uppföljning av verksamheterna på berörda serviceorter ska säkerställa att utvecklingen inte går åt "fel" håll.

Ansvar för åtgärd: Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten

5.4 Mål 4 – Utveckla servicepunkter i byar som har intresse

5.4.1 Analys av livsvillkor och stöd av lokala servicelösningar

Kommunen ska uppmärksamma förutsättningar för byar, utöver serviceorten Adak, som har intresse av att utveckla service på landsbygden. Kommunen ska verka för hållbara livsmiljöer att bo, leva och verka i för invånarna på landsbygden. Respektive byaförening kan med fördel arbeta fram en handlingsplan för utveckling av servicelösningar.

Ansvar för åtgärd: Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten

6 Avgränsningar

I planen ingår inte detaljbeskrivning av all offentlig service och verksamheter som är ålagda kommunen via lagstiftning. Malå kommun har flera andra dokument som påverkar och behandlar service, t ex Översiktsplan, Fördjupad översiktsplan, Lokal utvecklingsstrategi, Integrationsstrategi, Bredbandstrategi, VA-plan. Översiktsplanen är det övergripande dokumentet för Malå kommun under vilket bland annat den kommunala serviceplanen ingår.

7 Handlingsplan och uppföljning för Malå kommun 2021 - 2022

	Handlingsplan	Ansvarig	Uppföljning
1	Ge kommunalt stöd till kommersiell service genom hemsändningsbidrag. (mål 1) Dialogmöten och informationsspridning till servicegivare om möjlighet till bidrag inom området kommersiell service. (mål 1 och 3) Bidra till utveckling av socialt hållbar mötesplats, på utpekad serviceort. (mål 3)	Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten	Årligen i februari
2	Behålla servicetillgängligheten genom fortsatt satsning på kollektivtrafik över hela kommunen och samordnad varudistribution vid behov. (mål 2)	Administrativa enheten	Vid revidering kollektivtrafikplan
3	Inkludera landsbygdsservice i form av kommersiell service i kommunens planer och program. (mål 2)	Respektive avdelning	Löpande
4	De möjligheter som upphandlingspolicyn ger för inköp från mindre leverantörer och butiker ska tillämpas. (ref Förord, exempel skafferiavtal)	Administrativa enheten Respektive avdelning	Vid upphandling
5	Avdelningarna verkar för att skapa kontaktytor som ger ökad insikt i levnadsvillkor på landsbygden och i varandras verksamheter i avseende att samordna kommunens arbete med service på landsbygden. (mål 4)	Respektive avdelning	Löpande
6	Tillhandahålla samhällsinformation till invånare och besökarna på serviceorterna. (mål 3) Dialog för att identifiera och vara uppdaterad om behoven av service på landsbygden (mål 3)	Respektive avdelning Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten	Årligen/löpande
7	Stödja initiativ för att hitta nya lösningar för service och utveckling av orterna på landsbygden. (mål 4)	Respektive avdelning Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten	Löpande arbete

En viktig del av serviceplanarbetet kommer att bestå av implementering och att årligen följa upp och analysera hur kommunen utvecklas med hjälp av handlingsplanen, vilket också utgör grunden för serviceplanens utvärdering. Denna insats finansieras via bygdemedel. Se handlingsplan bygdemedel 2021. Uppföljning av handlingsplan sker varje år.